

2044

بررسی مقدماتی تاثیر سرکه‌ی چوب و دود مایع روی مگس جالیز، *Dacus ciliatus***ندا انصاری^۱، حسین فرازمنند^۲، عیسی جبله^۱، محمد سیرجانی^۳ و علی اولیائی ترشیز^۱****۱- موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی کاشمر، کاشمر، ایران****۲- موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران****۳- مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، کاشمر، ایران****n.ansari3638@gmail.com**

مگس جالیز، *Dacus ciliatus* (Loew) (Dip.: Tephritidae)، یکی از مهمترین آفات گیاهان جالیزی در ایران و جهان است که سالانه علیه آن سمپاشی زیادی صورت می‌گیرد. کنترل شیمیایی متداول‌ترین روش مبارزه با این آفت در کشور می‌باشد و جالیزکاران اغلب بدون توجه به چرخه زندگی آفت، دوره کارنس سموم و زمان برداشت محصولات جالیزی که اغلب به مصرف تازه خوری می‌رسند، مزارع خود را در نوبت‌های مختلف با انواع سموم و در مواردی سموم غیر مجاز خطرناک سمپاشی می‌کنند. تحت چنین شرایطی نیاز به تحقیق برای یافتن روشی ایمن، مناسب و مطمئن برای کنترل ایمن آفت، ضروری می‌باشد. این تحقیق در قالب ۹ تیمار شامل محلول پاشی با دود مایع (غلظت‌های ۱، ۵، ۱۰ درصد)، سرکه چوب معمولی (غلظت‌های ۵ و ۱۰ در هزار)، سرکه چوب (غلظت‌های ۱، ۵ و ۳ در هزار)، حشره-کش دیمتوات (با غلظت ۱، ۵ در هزار) و شاهد (آب) در چهار تکرار، در منطقه کاشمر (استان خراسان رضوی)، در سال ۱۳۹۶ انجام شد. سه مرحله محلول‌پاشی اجرا و نمونه‌برداری و شمارش میوه‌های آلوده به صورت هفتگی تا زمان برداشت انجام شد. بر اساس نتایج به دست آمده، بیش‌ترین و کم‌ترین درصد آلودگی، به ترتیب، در تیمار شاهد و تیمار محلول‌پاشی با سرکه چوب تقطیرشده (۳ در هزار) بود. میزان درصد آلودگی به آفت در تیمارهای محلول‌پاشی با سرکه‌ی چوب تقطیرشده، سرکه‌ی چوب معمولی، دود مایع، حشره‌کش دیمتوات و شاهد به ترتیب ۱۹/۴، ۲۱/۴، ۵۲/۷، ۸۵/۵ و ۹۷/۷ درصد و میزان درصد دورکنندگی آفت مگس جالیز در تیمارهای محلول‌پاشی با سرکه چوب تقطیرشده، سرکه‌ی چوب معمولی، دود مایع، حشره‌کش دیمتوات به ترتیب ۶۶/۸، ۵۸/۴، ۲۹/۹ و ۶/۷ درصد بدست آمد. لذا محلول پاشی مزرعه جالیز با سرکه چوب و دود مایع می‌تواند بطور موفقیت‌آمیزی خسارت مگس جالیز را کاهش دهد.

کلید واژگان: خربزه، مگس جالیز، سرکه چوب، دود مایع، کنترل

Primary study on the effect of wood vinegar and liquid smoke on cucurbit fly, *Dacus ciliatus*

Ansari, N.¹, Farazmand, H.², Jabaleh, I¹, Sirjani, M.³ and Oliaci-Torshiz, A.¹

1- Kashmar Higher Education Institute, Kashmar, Iran

2- Iranian Research Institute of Plant Protection, Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran

3- Khorasan Razavi Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Kashmar, Iran
n.ansari3638@gmail.com

The cucurbit fly, *Dacus ciliatus* (Loew) (Dip.: Tephritidae), is one of the most important pests in Iran and the world, which is being annually sprayed against it. The most commonly used pest control method in the country is chemical control. Farmers often spray their fields at different times with different types of pesticides, and in some cases dangerous pesticides, often without attention to the life cycle of the pest, the period of pesticide use, and the harvesting time of harvested products that are often consumed freshly. In the present study, with a view to studying repellent compounds, the application of liquid smoke (1, 5 & 10% concentration), typical wood vinegar (5000 & 10000 ppm) and distilled wood vinegar (1500 & 3000 ppm), dimethoate insecticide (1500 ppm) were tested in the melon farm of Kashmar region, during 2017. The research was conducted in a randomized complete block design with 9 treatments and 4 replications. Three times the application was carried out at intervals of 2 weeks and the infected fruits were counted during the season and at harvest time, and the infection rate and repellency of the treatments were calculated. Based on the field studies, the highest and the lowest infection rate were in control treatment and spraying with distilled wood vinegar treatment (3000 ppm), respectively. Also, the infection rate in spraying with distilled wood vinegar, typical wood vinegar and liquid smoke, dimethoate insecticide and control treatments were 19.4, 21.4, 52.7, 85.5 and 97.7%, respectively, and the repellency of pest in spraying with distilled wood vinegar, typical wood vinegar and liquid smoke and dimethoate insecticide treatments were 66.8, 58.4, 29.9 and 6.7%, respectively. According to the results, wood vinegar was effective for reducing cucurbit fly damage.

Key words: melons, cucurbit fly, liquid smoke, wood vinegar, control.